

Linux Türkçe Öğreniyor!

Sıçanlar ve Veba

Linux işletim sistemi 1991'de, o zamanlar bir üniversite öğrencisi olan Linux Torvalds tarafından yaratılmıştır. Torvalds daha sonra Linux kaynak kodlarını Internet üzerinden başka insanların kullanımına açar ve Linux büyük adımlar ile gelişmeye başlar. Internet ortamında kullanıcılar, yazılım üreticiler ve büyük çoğunluğu öğrenci olan bir topluluk tarafından geliştirilmeye, desteklenmeye ve kullanılmaya başlanır. Daha sonra çeşitli grupların yaptıklarını bir araya getirip, herkesin kullanımına açtıkları dağıtımlar (distribution) ortaya çıkar.

Linux'un kısa öyküsü bu kadar. Günümüzde Linux "küçük unix" olmaktan kurtulup, onbinlerce sistem yöneticisi tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Bir ağ sunucusu olmasının yanı sıra, Linux artık kişisel bilgisayarlarda da kullanılmaya başlanmıştır. Ücretsiz olarak dağıtılan birçok yazılımların yanında, ticari yazılım şirketleri de Linux'a destek vermektedir. Bunların yanı sıra birçok akademik ve araştırma kurumunda eğitsel amaçlı olarak da Linux kullanılmaktadır.

1995'de, diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de Linux Kullanıcıları Grubu (TULUG) hayata geçti. TULUG'un amaçları arasında tanıtım, destek ve yardımlaşma ile birlikte Linux için Türkçe belge ve kaynakça ha-

zırlamak da var. Üç senedir çalışmalarını sürdüren TULUG, bu süre zarfında geliştirmiş oldukları Türkçe desteğini bir dağıtımda kullanmak amacıyla "Türkçe Linux Dağıtım Projesi"ni başlattı.

Turkuaz, şu anda Linux'un yaygın kullanılan bir dağıtımı olan RedHat'i temel alan, Türkçe desteği olan ve TULUG tarafından desteklenen bir Linux dağıtımdır. Hâlen gelişme aşamasında olan Turkuaz şu anda Linux'u Türkçe olarak kurmanıza imkan sağlıyor. Bunun dışında Linux sisteminde karşılaşacağınız birçok bilginin Türkçeleştirilmesi yapılmış; diğerlerin ise Türkçeleştirilmesine devam edilmektedir. X-Window ve konsol ortamlarında Türkçe desteği eksiksiz olarak mevcut. Linux kılavuz sayfalarına Türkçe olarak ulaşmanız mümkün. Turkuaz'ın ilk güvenilir sürümü 1998 ilk çeyreğinde geniş doküman desteği ve bir kitap ile birlikte çıkacak. Bu dağıtım, halen, <ftp://ftp.itu.edu.tr/pub/linux/Turkuaz> adresinde tutulmaktadır.

Turkuaz hakkındaki güncel tüm gelişmeleri <http://linux.org.tr/turkuaz> adresinden temin edebilirsiniz.

Eleştiri ve önerilerinizi bekliyoruz.

TBD Linux Kullanıcıları Grubu
Giray Devlet, giray@linux.org.tr

1994 yılı Ekim ayında Hindistan'da küçük bir veba salgını oldu. Sonuç: 3000'den fazla vebalı ve 50 kadar ölüm. Hindistan'da görülen veba akciğer vebasıydı; bu tür veba, vebanın en nadir, fakat en öldürücü şeklidir; hastanın konuşurken saçtığı tükürük damlalarıyla bulaşır. Veba (Yersin) basili, vebalı uçak yolcuları aracılığıyla hızla diğer ülkelere yayılabilir. Bereket ki alınan önlemler sayesinde bu veba salgını dünyaya yayılmadı. (Uçakta tek bir akciğer vebalı hastanın oluşu, uçaktaki herkese hastalığı bulaştırır.) Dünya, aşı sayesinde çiçek salgınlarını önledi; bugün dünyada çiçek hastalığı hiç görülüyor ve bu virüsle çalışanlar dışında hiç kimseye çi-

çek aşısı yapılmıyor; fakat yoksulluk ve pislik hastalıkları olan veba ve kolera, gelişmekte olan ülkelerde hâlâ görülüyor; Örneğin 1992 yılında Vietnam, Tanzanya, Madagaskar, Peru ve Zaire'de 1758 veba vakası görüldü; bunlardan 198'i ölümle sonuçlandı. Son veba salgını Hindistan'ın Sûra bölgesinde görüldü. Bu kentte yeni kurulan dokuma endüstrisinin çektiği dokuma işçileri kentin çevresindeki gecekonduya yerleştiler. Buralarda kimsenin aldırış etmediği çöp yığınlarında fareler cirit atıyordu. Veba basili sıçanlarda salgın yaparak önce onları öldürür; sonra sıçan pireleriyle insanlara bulaşır. Hindistan'da sıçanlar kutsal hayvanlardan sayılır ve resimde görüldüğü gibi onlara yiyecek bile verilir. Sûra'daki veba, yoksulluk, pislik, çöp yığınlarını sıçanların istila edilişi, halkın sıçanları öldürtmeyip besleyişi, cahillik, kamyon şoförleri ve salgından kaçanlarla yayılmıştır.

Science et Vie, Atalık 1994

Bilim ve Teknik'te 30 Yıl Önce

Şubat 1968'deki dördüncü sayımızın kapak konusu insandan insana kalp nakliydi. Yazıda 1967 yılı sonlarına doğru Güney Afrika Cumhuriyeti'nde Dr. Christian Neethley Barnard'ın yönettiği bir ekibin, insandan insana ilk kalp naklini nasıl gerçekleştirdiği ve bunun gelecekteki sonuçlarının neler olabileceğinden bahsediliyordu. 55 yaşında, kalp yetmezliği çeken hasta; 25 yaşındaki bir bayanın kalbi kendisine başarıyla nakledildikten 18 gün sonra vefat etmişti. Ayrıca bu sayımızda, o zamanlar devrim yaratacağına inanılan, yeni bir motor teknolojisi olan Wankel Motoru ayrıntısıyla anlatılıyordu.

